

Наступною великою працею, в якій безпосередньо відзначився А. М. Сабіна, став двотомник «Історія робітників Донбасу». Враховуючи досвід попередньої роботи, йому пропонують посаду відповідального секретаря першого тому цього видання. 1981 р. Інститут історії Академії наук України видає цю книгу. Окрім організаційної роботи, А. М. Сабіні було доручено зібрання, систематизацію та відбір ілюстративного матеріалу до «Історії...».

Із 1 січня 1993 року А. М. Сабіну призначено відповідальним секретарем обласної редколегії донецького тому серії книг «Реабілітовані історією» та керівником робочої групи. Саме Андрієві Мусійовичу довелося комплектувати склад редколегії, до якої було включено чотирьох докторів наук, професорів Донецького національного університету, відомих краєзнавців, громадських діячів.

На першому етапі діяльності редколегією та її робочою групою було організовано створення картотеки реабілітованих жертв політичних репресій, яка сьогодні налічує понад 48 тисяч персональних карток. Паралельно проводилися наукові дослідження, що базуються на матеріалах Галузевого державного архіву Служби безпеки України та архіву тимчасового зберігання документів УСБУ в Донецькій області. Результати цієї роботи були узагальнені у вигляді статей, які склали шеститомне видання «Правда через роки...». Одним із найактивніших авторів цієї серії є наш ювіляр. У липні 2004 року виходить друком перша книга донецького тому «Реабі-

літовані історією». Сьогодні у цій серії вже сім книг загальним обсягом близько 470 видавничих аркушів. Готуються до друку останні дві книги. Завдяки цьому виданню тисячі людей дізналися про трагічну долю своїх дідів, батьків, матерів.

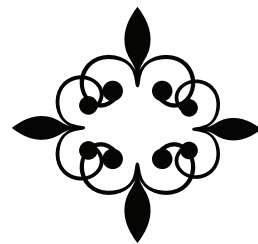
А. М. Сабіна постійно друкує результати своїх краєзнавчих досліджень у місцевій пресі. Широко відомими є його статті «Літопис рідного краю», «История земли Донецкой», «Владимир Дегтярев – шахтерский руководитель» та інші.

Одним із найважливіших факторів, що сприяли плідній роботі ювіляра, є міцна сім'я. Дружина Валентина Костянтинівна всі роки спільного життя створювала максимально придатні умови для плідної роботи чоловіка. Пройшли роки, виросли двоє синів ювіляра, подорослішали й онуки, підростає правнучка Ганнуся.

Непогамовна праця А. М. Сабіни отримала гідне визнання. Йому присвоєно звання «Заслужений працівник культури України», нагороджено орденом «Знак Пошани», почесними грамотами Кабінету Міністрів України, Донецької обласної державної адміністрації, Національної спілки краєзнавців України, Національної спілки журналістів України.

Сьогодні під орудою А. М. Сабіни колектив робочої групи продовжує роботу над восьмою та дев'ятою книгами донецького тому «Реабілітовані історією».

Від щирого серця бажаємо ювіляру міцного здоров'я, довгих років життя і творчої наснаги!

Василь Миленко (м. Пирятин)

ПРО ТИХ, ХТО ПОРУЧ Гранки життя Григорія Бажана

80 років тому – 17 листопада 1930-го року в селі Піщане (тепер Нагірне) Решетилівського району на Полтавщині осіннє сонце повесняному радо усміхнулося до ще одного пришельця в цей світ. У селянській родині Ганни Трохимівни та Остапа Григоровича Бажанів народився хлопчик, котрого нарекли Григорієм. Через два роки над Україною завис жакливий смерч голодомору. Слава Богу, Грицик із батьками вижили. Одинадцятиліття своє Гриник зустрів за гітлерівської окупації. Дитиною вже став хліборобом: у колгоспі «III Вирішальний» орав, сів, пас худобу. Г. Бажан – із травмованого незліченними кривдами та несправедливостями покоління, змалку привчений до тяжкої, хоч і совісної праці.

Ходив Гринь у школу за сім кілометрів до сусіднього села Миколаївки. (Батьки або хтось із-посеред учителів супроводжували дітей, бо на полях ще траплялися гранати, міни, снаряди, патрони.) Семирічку закінчив із похвальною грамотою, вступив до Полтавського сільськогосподарського технікуму у голодний 1947-й. Закінчив технікум зі спеціальністю

агролісомеліоратора – подобалася ця професія юнакові. А ще любив літературу, полонило його українське слово.

За направленням працював у Велико-сорочинській МТС. Її директор Іван Вишар наставляв беручкого до роботи і тямущого молодого спеціаліста. Як прийшов для Григорія час служити в армії – опинився в Гатчині та Лузі Ленінградського військового округу. Досконало вивчив тоді матеріальну частину 122-мм гармати та 203-мм гаубиці.

1953 року молодшим лейтенантом запасу прибув додому і влаштувався працювати у Полтавську районну МТС. Як активіста районної комсомольської організації Григорія Остаповича обирають другим секретарем райкому комсомолу. Район розбудовувався, молодь із піднесенням працювала на полях і фермах. Про її трудові і приватні долі писав секретар замітки до обласної «Зорі Полтавщини» та в республіканські газети. Його дописи зацікавили керівників області, і Григорія Бажана направляють літпрацівником до Пирятинської районної газети «Вільна праця». Тоді редакторами районки були Марія Белих, згодом Григорій Демиденко та Григорій Куліш.

Для здобуття професійної освіти Бажана направляють вчитися на факультет журналістики до Вищої партійної школи при ЦК Компартії України. ВПШ давала вищу освіту і ґрунтовні знання майбутнім працівникам преси, радіомовлення і телебачення.

Повернувшись до Пирятин, Григорій Остапович працював заступником редактора районки, а з 1966-го – її редактором. Найголовнішим учителем Г. Бажана було реальне життя, а найвимогливішим екзаменатором – читач. Редактор умів розвивати і акумулювати цікаві ідеї співробітників і давати їм хід. Був справжнім авторитетом у колективі. Газета друкувала цікаві сторінки для жінок і про жінок «Калинонька», поетичні шпальти «Надудайська веселка». Витримували географію поданих матеріалів, аби висвітлювалося життя всіх трудових колективів і найвіддаленіших сіл.

Григорій Остапович завжди відстоював інтереси своїх колег, газет і радіо. Радів творчим успіхам співробітників, кожному цікавому листу. «Вільна праця» була його дітищем, справою життя. Якось сказав, що газета навіть чимось на нього схожа.

Григорія Остаповича і нині поважають

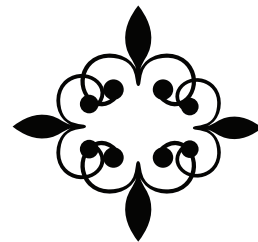
пирятинці. За людяність і чесність, щедрість і душевну щирість. Чесно і безкомпромісно Григорій Бажан торував свою стежину в місцевій журналістиці понад 40 років, членом Національної спілки журналістів України – із 1958 року. Науку щирості і мудрості, доброти і працелюбства, любові до рідного слова йому дало саме життя. Робив свою справу професійно, з великою відповідальністю. А ще ж він учасник війни, трудового фронту, кавалер ордена Трудового Червоного Прапора. Почесний громадянин міста Пирятин.

Свої почуття до рідного краю Григорій Бажан висловив у книгах краєзнавчої тематики. Серед них – путівник «Пирятин», «Пирятинщина у вінку віків», «Кінцева зупинка Пирятин». У співавторстві написав дві книги

«Їм крила дала Пирятинщина». Готується до друку третій том. Популярна й книга «Пирятинщина», підготовлена Г. Бажаном та М. Мельниченком. Григорій Остапович – почесний краєзнавець Національної спілки краєзнавців України. Нині працює над книгами «Левада смерті», «У краю осіннього золота», «Свято душі», «Народні умільці», туристичними путівниками. Бере активну участь у створенні 12-томної Енциклопедії Полтавщини.

Такі ось гранки життя Григорія Бажана. У ювілейний день народження хочеться побажати імениннику доброго здоров'я, миру, благополуччя і радості.

Від хороших людей, як він, світ добрішає і світлішає.

IV

МУЗЕЙНИЦТВО В УКРАЇНІ:

ІСТОРІЯ ТА ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ